

Skarpsynt skapande

Sidorna 8–9

Ledare:

Löftena måste hållas **Sid 2**

Nyheter:

Nytt miljövapen

Sid 4–5

Information:

Missa inte mötet!

Sid 16

Vallöftena måste hållas

Nu har hösten infunnit sig och trots höstrusket så kan vi glädjas åt att äntligen ha fått en arbetargrabb som statsminister. Vi kan vara överens om en sak: Alliansen och dess politik har förpassats till papperskorgen. Och där hör den hemma. Vi har haft åtta år med en politik som har lett till ökade klyftor, minskad solidaritet och där människor har ställts mot varandra.

En av våra största uppgifter nu är att se till att Socialdemokraterna håller de löften som de angav i tio-punktsprogrammet tillsammans med LO, nämligen att bland annat se till att avskaffa lavallagen – att svenska kollektivavtal ska gälla i Sverige – så att vi får slut på låglönekonkurrensen och ordning och reda i byggbranschen.

Så här sade Stefan Löfven i sin regeringsförklaring:

”Svenska löner och villkor ska gälla för alla som jobbar i Sverige. Missbruket av visstidsanställningar måste stoppas. Arbetslöshetsförsäkringen ska förbättras. Taket ska höjas och ett arbete inledas så att fler kan kvalificera sig för och ansluta sig till försäkringen.”

Förslag på höjning av a-kassan har redan kommit inför budgetförhandlingarna. Regeringen och Vänsterpartiet har enats om ett höjt tak i arbetslöshetsförsäkringen.

I budgetpropositionen för 2015 kommer man att föreslå en höjning av nivån från dagens 680 kronor per dag till 910 kronor per dag under de första 100 dagarna av ersättningsperioden. Sedan ska ersättningen uppgå till 760 kronor per dag. I valrörelsen propagerade alla partier

i riksdagen för en höjd a-kassa, utom Moderaterna. Nu är det upp till bevis.

En stor uppgift för oss tillsammans är att vi ska se till att stärka §3 i vårt avtal och vi ska jobba hårt för att fler av våra medlemmar ska arbeta på prestationslön och därmed se till att vi ska kunna behålla makten över vårt avtal och vår arbetssituation. Arbetsgivarorganisationen kommer att göra vad de kan för att vi ska förlora kontrollen över vårt

”Det är ni medlemmar som bestämmer färdriktningen.”

avtal. Därför är det viktigt att vi jobbar tillsammans i denna fråga och framför allt att vi är många medlemmar. Det är först när vi håller ihop som vi blir riktigt starka.

Sociala upphandlingar är något som blir allt vanligare och då är det oerhört viktigt att vi får till en facklig-politisk samverkan och där har LO-distriktet ett stort ansvar. Det bör vara den sammanhållande länken i det hela och se till att berörda förbund blir inbjudna till samtal med inblandande parter för att kunna medverka till att lagar och avtal följs.

Vi har ett kommande regionfullmäktige den 27 november. Därför är det viktigt att ni medverkar på era krets möten som ligger i november. Det ska nomineras till avtalsrådet och det ska även göras fyllnadsval till styrelsen. Det är ni medlemmar som bestämmer färdriktningen så det är viktigt att ni som är valda till ledamöter närvarar.

Kenneth Svärd
ordförande Byggnads
Örebro-Värmland

Ministern vill ändra lag om arbetsvillkor

Arbetsmarknadsminister Ylva Johansson (S) vill riva upp den lag som styr villkoren när personer från företag i andra EU-länder arbetar tillfälligt i Sverige.

Villkoren mellan svenska och utländska arbetstagarare kan inte bli helt lika. Men mycket kan förändras, säger arbetsmarknadsministern.

– Min bedömning är att man kan göra ganska stora förändringar i lex Laval som märkbart skulle förbättra situationen, säger arbetsmarknadsminister Ylva Johansson.

Lex Laval är den lag som kom till efter den hårda striden kring ett skolbygge i Vaxholm för tio år sedan. Det lettiska företaget Laval anlätades för att bygga om en skola.

Ylva Johansson vill att fack och arbetsgivare i Sverige ska kunna sluta ett så kallat bekräftelseavtal för arbetstagarare som kommer hit från andra EU-länder. Facket ska ha rätt att strejka för ett sådant avtal. Det skulle innebära att den svenska fackliga organisationen får en ny kontrollfunktion.

– Ja, det blir ju det. Är man två parter som sluter ett avtal så är det ju två som äger det avtalet och har att säkerställa att det upprätthålls.

byggnads.se

Medlemstidning för Byggnads
Region Örebro-Värmland

Ansvarig utgivare:
Leif Haraldsson
Redaktionskommitté:
Kenneth Svärd och Thomas Andersson.
Produktion: Textor AB, text och foto. EC Media AB, layout och redigering.

Tryck: Edita Västra Aros, Västerås

Adress till hemsidan:
orebro-varmland@byggnads.se
Telefon: 010-601 10 11 (vxl)
Fax: 054-83 47 42
Postgiro: 204729-8

Vad tycker du ...

... att vi ska skriva om i tidningen? Kom med tips och idéer till Lilian Haraldsson, frilansskribent: textorab@telia.com

Allt fler dör på jobbet

Nu ställer Byggnads krav på att vallöftena ska hållas

Håll vallöftena och ge mer pengar till Arbetsmiljöverket.

Det var ett av Byggnads krav i en debatt om dödsolyckor, på en säkerhetsmessa i Stockholm nyligen. Beskeden om pengar dröjer dock.

Dödsolyckorna ökar på arbetsmarknaden. Bygg är en av de värst drabbade branscherna. På mässan Nordic Safety Expo i Älvsjö nyligen debatterades hur man ska kunna leva upp till en nollvision då det gäller olyckor.

Panelen var helt enig om en sak: Arbetsmiljöverkets närvaro på arbetsplatserna har stor betydelse. Men under en lång rad år har resurserna skurits ner och verkets tillsynschef Håkan Olsson ansåg att en smärtgräns nu är nådd.

I valrörelsen lovade de nuvarande regeringspartierna Socialdemokraterna och Miljöpartiet mer resurser till Arbetsmiljöverket och i debatten

krävde Byggnads förbundsordförande Johan Lindholm att politikerna ska leva upp till vallöftena.

– Har man lovat en sak ska man hålla det. Vi är skyldiga våra svenska arbetstagare att ha en bra arbetsmiljö, sa han.

Sedan 2006 har antalet inspektörer minskat från 360 till 238 i dag. Av landets arbetsplatser hinner verket i dag besöka 6 procent. Det är alldeles för lite, tycker Sveriges Byggingdustriers vd Ola Månsson.

– Vi vill att det ska finnas resurser till fler oanmälda platsbesök, säger han. I likhet med Byggnads anser han att fler besök behövs både för att minska olyckorna och för att hindra osund konkurrens. Dessa saker hör också ihop, menar han.

Enligt Arbetsmiljöverkets statistik dog 35 personer på hela arbetsmarknaden under förra året. Hittills i år har hela 37

Antalet dödsfall på byggarbetsplatserna ökar. Nu kräver Byggnads mer resurser till Arbetsmiljöverket, något som den nya regeringen lovade i valrörelsen. Foto: Peter Krüger/arkiv

personer förlorat livet på jobbet. Så varför har det skett en ökning?

Håkan Olsson pekade bland annat på en ökad tidspress, som på olika sätt leder till slarv med förebyggande arbete och riskanalyser. Arbetsgivarernas Ola Månsson framhöll riskerna med en utbredd gråzon med osund konkurrens och att mer arbete behöver göras med mindre och medelstora företag.

För att minska antalet olyckor behöver många olika saker göras. Det nya avtalet om huvudentreprenörsansvar i

byggbranschen, framhölls av parterna.

– Med detta får vi bort de företag som inte ska vara på arbetsmarknaden, sa Byggnads Johan Lindholm.

Arbetsmiljöverkets utökade möjlighet att utdöma sanktionsavgifter (läs mer om detta på nästa uppslag), var en annan åtgärd som lyftes fram.

Det pekades också på behov av attitydförändringar i hela branschen, att fler skyddsombud behövs och hårdare krav på entreprenörer från beställarna.

byggnadsarbetaren.se

Bristande arbetsmiljö straffas med nya avgifter

Ulf Boström, inspektör på Arbetsmiljöverket i region Mitt, har stora förhoppningar på de nya reglerna för sanktionsavgifter som trädde i kraft i somras.

– Nu kan vi agera snabbare och utdöma sanktionsavgifter efter bara några veckor för de företag som har dålig arbetsmiljö, säger han.

Arbetsmiljöverket har under senare år fått sina resurser kraftigt minskade. Den borgerliga regeringen beslutade redan 2006 att Arbetsmiljöverkets verksamhet skulle skäras ner med 30 procent.

– Från att ha varit en inspektör per 10 000 arbetstagare fick varje inspektör 25 000 arbetstagare på sitt ansvar, berättar

Ulf Boström.

Ulf Boström, inspektör på Arbetsmiljöverkets region Mitt. Boström arbetar främst med byggbranschen och är utbildad byggnadsingenjör.

– Naturligtvis är det omöjligt att hinna med inspektioner i den utsträckning som vi vill efter en sådan neddragning. Vi hinner besöka cirka 6 procent av landets arbetsplatser varje år.

– Enligt uppgifter har antalet inspektioner minskat till drygt 200. Men nu håller vi på att anställa fler bygginpektörer.

Byggnads kräver i ett uttalande att den nya regeringen ska stå för sitt vallöfte om mer resurser till Arbetsmiljöverket.

Arbetsmiljöverkets tillsynschef Håkan Olsson håller med och anser att verket nått smärtgränsen.

– Ja, vi hoppas verkligen att det kommer mer resurser till Arbetsmiljöverket. Vi skulle behöva vara betydligt fler inspektörer och göra fler oanmälda besök, konstaterar Ulf Boström.

Från den 1 juli i år kom nya regler för sanktionsavgifter som ger Arbetsmiljöverket möjligheter att agera snabbare mot företag som bryter mot Arbetsmiljölagen. Inspektören kan meddela arbetsgivaren direkt på arbetsplatsen om bristerna och rapporterar sedan till sin chef och en jurist som tar beslut om sanktionsavgift inom tre veckor.

– Det ger oss naturligtvis mycket mer styrka och snabbhet för att få arbetsgivaren att vidta åtgärder. Tidigare var vi tvungna att blanda in andra myndigheter och ärendets

Ulf Boström, bygginpektör på Arbetsmiljöverket hoppas att den nya sanktionsminskningen fusket på byggarbetsplatserna.

handläggningstid kunde ta flera år.

Ulf Boström konstaterar också att det finns ökade risker för hot och våld mot inspektörerna eftersom fler arbetsgivare kommer att få dessa avgifter.

– Det är ingen stor risk men oseriösa byggföretag gör ju inte precis vägen när vi kommer ut.

Arbetsmiljöverket satsar främst på små företag i byggbranschen.

– De stora byggföretagen som Peab, Skanska och NCC, har utarbetade dokument och rutiner för sitt arbetsmiljöarbete. Det är hos de mindre

företagen som det ofta brister. Eller om företaget går dåligt så kommer arbetsmiljön i sista hand.

Ulf Boström menar också att den ökade stressen i byggbranschen gör att man slarvar med förebyggande arbetsmiljöarbete och riskanalyser. Det i sin tur ökar risken för arbetsplatsolyckor.

– Oftast får vi gehör, men inte alla gånger. Men det är viktigt att komma ihåg att arbetsgivaren alltid är ansvarig för arbetsmiljön, även om en byggnadsarbetare slarvar med sin skyddsutrustning, säger han.

avgiften som kan utdömas när byggföretag inte sköter arbetsmiljöarbetet, kan

Hur ska arbetsplatsolyckorna kunna minskas på byggena?

– Genom att såväl Byggnads som Sveriges Byggindustrier

och vi på Arbetsmiljöverket samverkar kring granskningen av de mindre byggföretagen.

Text: Lilian Haraldsson

Foto: Peter Krüger

FAKTA

Sanktionsavgiften

● Arbetsmiljöverkets sanktionsavgifter ersätter, för de paragrafer där de införs, en rättsprocess med polis, åklagare och domstol. Det handlar bland annat om krav på förhandsanmälan av byggen, på arbetsmiljöplaner och utbildningsbevis vid ställningsbyggande.

● Andra regler som omfattas gäller besiktning av lyftanordningar, som grävmaskiner, byggkranar och liftar.

● Den lägsta avgiften blir 5 000

kronor och den högsta en miljon. Avgifterna varierar beroende på hur allvarliga fel som begåtts och på hur många sysselsatta, egna anställda och inhyrda, som företaget har då man bryter mot reglerna.

Arbetsmiljöverket region Mitt

● Arbetsmiljöverket omorganiseras nu och bildar fem regioner. Region mitt omfattar Örebro län, Dalarna/Gävleborg, Västmanland, Uppsala län och Värmland.

Byggnads prisat för arbete med människorätt

Under OS och världsmästerskap jobbar många byggnadsarbetare under vidriga förhållanden och ett stort antal dör. Byggnads har fått ett pris för sitt fackliga arbete för mänskliga rättigheter.

Amerikanska LO (AFL-CIO) är imponerad av vad globala bygg- och träfacket BWI har åstadkommit under kampanjen Decent work – fair games och tilldelar BWI ett pris. Priset belönar arbetet för mänskliga och fackliga rättigheter vid byggnationer inför stora idrottsevenemang som OS och fotbolls-VM.

Byggnadsförbundsordförande

Johan Lindholm passade vid prisutdelningen på att inte bara tacka för utmärkelsen utan utmanade också andra fackliga organisationer att hoppa på kampanjen och tillsammans göra ännu mer skillnad. För det är just vad detta pris utstrålar, BWI och nätverket av byggfack runt om i världen har gjort skillnad för de som drabbats av skrupelfria jobbmäklare och bemanningsföretag.

Folkfester som världsmästerskap och OS kräver också sina offer. På de enorma byggnationerna inför dessa mästerskap råder ofta vidriga arbetsförhållanden. Medlemsländerna i det globala byggfacket har tillsammans pressat fram en dialog med arrangörerna och byggföretagen i världsländerna genom kampanjen Decent work.

Framgångar när nåtts och

avtal har slutits, men tråkigt nog inte överallt och framgångarna har överskuggas av skräckexemplet fotbolls-VM i Qatar. I dag har redan 1 380 byggnadsarbetare fått offra livet i ett modernt slaveri som Qatar benhårt vägrar att avskaffa för de 1,4 miljoner migrantarbetare som finns i landet.

AFL-CIO ger priset till BWI och Byggnads med motive- ringen att de med fortsatt energi driver kravet att mänskliga rättigheterna respekteras i alla delar av arrangemangen. I dag tar ingen ansvar för det som sker i Qatar. FIFA fortsätter att sätta fokus på det varma klimatet för spelare och fans. Samtidigt dör de som bygger arenorna i Qatar av brist på vatten, brist på humant boende och utan några rättigheter att organisera sig eller att få tala om vad som pågår.

AFL-CIO säger sig vara inspirerade av det arbete som pågår i Sverige. Den globala Decent work – fair games kampanjen har också satt press på svensk idrottsrörelse att utveckla sitt mänskliga rättighets arbete. Bland annat har avlat slutits mellan LO och SOK.

Det är dags att fler sätter fokus på den utstuderade exploateringen som pågår av migrantarbetare världen runt. Ingen någonstans ska behöva riskera att dö på jobbet. Fokus borde i stället vara att ge alla möjligheten att arbeta för att kunna förverkliga sina drömmar och leva.

byggnads.se

PÅ JOBBET

Alldeles intill Klarälvens strand i Karlstad bygger Elms Byggnadsfirma 60 hyreslägenheter åt Karlstadshus. Lägenheter är lite utöver det vanliga. Här byggs nämligen såväl bastu och relaxrum som övernattningslägenheter och växthus.

Elms byggnadsfirma bygger tre punkthus vid Klarälven i Karlstad. Byggherren Karlstadshus har satsat lite extra på inredning och mervärde för hyresgästerna.

Glas, marmor och ek – nya bostäder vid älven har det lilla extra

På Tolvmansgatan i Karlstad byggs projektet Kooperatören 1. Namnet kommer av att de tre punkthusen byggs alldeles intill en gammal Konsumbutik. Byggherre är Karlstadshus.

Fasaden består av puts och glas. Hela södrasidan som vetter mot Klarälven har glasfasad. Balkongerna har inglasning och alla lägenheter har utsikt mot älven.

Platschefen för bygget Peter Åslund, visar oss runt. Här byggs tre punkthus på fyra, fem och sex våningar.

Det är tvåor och små treor med inredning lite utöver det vanliga. Det är till exempel marmor i fönsterbänkarna och golvvärme i badrummet. Lägenheterna har också

tvättmaskin och torktumlare. Entrédörr och inredning i trapphuset är av ek, terasso och glas.

– Det finns också en hel del mervärde som inte är så vanligt i hyresfastigheter. Vi bygger gårdshus med bastu, relaxrum och samlingslokal. I en annan byggnad på gården bygger vi ett hobbyrum och en gästlägenhet med pentry, berättar Peter Åslund.

– Han visar också platsen där ett växthus ska stå för dem som är intresserad av att driva upp plantor och odla grönsaker.

På gården byggs fristående lägenhetsförråd.

Byggtekniken är traditionell med prefabväggar och all installation läggs på plattbär-

laget innan det gjuts på plats. Men taket har bara 0,5 procents lutning. Det innebär en decimeter på hela takets längd.

– Det är beprövat och ska fungera bra. Det nya är att vi lägger en ljusgrå gummiduk som beläggning.

10 byggnadsarbetare kommer från Elms resten, 12 anställda representerar olika underentreprenörer.

– Varje vecka har vi arbetsberedning både med gubbarna och med underentreprenörerna, för att se till att vi är i fas, berättar Peter Åslund.

Byggprojektet ligger före tidsplanen. Det innebär att man redan har gjutit plattorna för gårdshuset, vilket underlättar i vinter.

Det innebär också att projektet har god planering och platschefen försöker undvika stress så mycket som möjligt.

I en av lägenheterna hittar vi snickaren Andreas Åhs som monterar gips för fullt.

– Jag trivs jättebra. Det är ett bra och välplanerat bygge, säger han.

Text: Lilian Haraldsson

Foto: Peter Krüger

FAKTA

- Elms Byggnadsfirma från Hagfors, bygger 60 lägenheter åt Karlstadshus som är ett privat fastighetsbolag.
- Byggprojektet startade i mars 2014 och fastigheterna beräknas vara inflyttningsklara våren 2015.

Alla lägenheter har utsikt mot Klarälven och balkongerna får inglasning. Platschefen Peter Åslund njuter av utsikten.

Stora delar av trapphusen har glasväggar och inredningsdetaljer i ek.

Andreas Åhs spikar gips i ett kommande badrum. "Det är ett bra och välplanerat bygge," säger han.

LIV OCH LUST

Intresset för djur och natur har funnits så länge han kan minnas. Nu ägnar Viktor Eklund all sin fritid till att fotografera ute i naturen. Drömmen är att bli etablerad fotograf med inriktning på natur och reklam.

Naturens ögonblick fångade i ett klick

Viktor Eklund bor i Stora Mellösa utanför Örebro. Han började jobba som snickare i Göteborg efter utbildningen. Efter att ha jobbat några år blev han utan jobb och bestämde sig då för att byta inriktning.

– Jag har hela tiden drömt om att bli fotograf. Så småningom började jag att studera fotografi på MULLSJÖ Folkhögskola. Den utbildningen var ett år lång. Nu satsar jag på att etablera mig som naturfotograf men även porträtt- och reklamfotografering.

Viktor Eklund camperar i en egen stuga på föräldrarnas gård. Han har nyligen flyttat hem igen eftersom det är lite tufft att klara ekonomin när han studerar. Att fotointresset är stort är det ingen tvekan om. Här finns all tänkbar utrustning för foto och film. Medlemstidningens fotograf och Viktor inleder en

intressant diskussion om kameror och objektiv.

Han bostad skvallrar om ett stor musikintresse och det visar sig att Viktor har spelat gitarr i ett rockband. Nu hinner han inte riktigt med det.

Viktor visar fantastiska bilder tagna i våras på snokar i en ormgrop, en fiskgjuse som precis tagit en fisk och en närbild på en ekorre. Vackra motiv där han fångat ljuset eller dis och dimma, finns också bland hans bilder. Det är inte förvånande att hans förebilder bland berömda naturfotografer är Mattias Klum och Brutus Östling.

Viktor berättar att det var hans mamma som lockade fram naturintresset.

– Vi var mycket ute och tittade på djur när jag var liten. Då blev det också naturligt att börja intressera sig för att fotografera.

Det gäller att ha tålamod, eller hur?

– Ja, man kan få sitta länge och vänta för att få den där bilden man önskar.

I mars 2013 hade Viktor sin första fotoutställning, på Kulturhuset i Örebro.

– Jag fick jättebra respons på den.

Vad är det som lockar mest med att fotografera?

– Det är att fånga det vackra eller berätta med bilder. Det är som att skapa konstverk.

Text: Lilian Haraldsson

Foto: Peter Krüger
Viktor Eklund (små bilder)

FAKTA

Viktor Eklund

Ålder: 23 år.

Yrke: Snickare och fotograf.

Bor: I Stora Mellösa.

Fritid: Musik, spelar gitarr, och foto.

Drömmer om: Att bli etablerad fotograf.

Hemsida: viktoreklund naturephotographer.com

HALLÅ DÄR ...

... **Eva-Lena Jansson**, riksdagsledamot (S).

Hur känns det att vara företrädare för ett regeringsparti igen?

– Det känns mycket bra. Det är roligt att ha en statminister som jag verkligen gillar.

Men det är ett svårt parlamentariskt läge. S och MP tillsammans med V har ändå inte majoritet utan måste kompromissa.

– Ja, det är ovant, men vi måste vänja oss vid den här situationen. Många har höga förväntningar på oss. Men det gäller också att inse att vi socialdemokrater inte kommer att få igenom alla frågor vi gått till val på. Vi har ju inte egen majoritet.

Vad anser du inte att ni kan kompromissa med?

– Absolut inte kopplingen mellan arbete och en trygg inkomstförsäkring värd namnet. En rimlig ersättning från a-kassan i kombination med en aktiv arbetsmarknadspolitik underlättar omställning från jobb via arbetslöshet till ett nytt arbete. A-kasseersättningen ska höjas och vi måste få fler människor i utbildning och jobb. Reger-

ingen och Vänstern har lagt ett förslag om höjning av a-kassan i budgetberedningen.

Hur tror du att det går i budgetförhandlingarna? Det är ju flera partier som säger att de inte kommer att rösta med er.

– Vi kan bara lägga ett budgetförslag som vi kan stå för. Jag tror inte att majoriteten av oppositionspartierna vill ha ett nyval.

LO och Socialdemokraterna kom ju överens om ett tiopunktsprogram inför valet. Bland annat att svenska löner och villkor ska gälla för alla som jobbar i Sverige och att Lavallagen ska avskaffas. Hur kommer du att arbeta med de frågorna?

– Nu sitter jag i arbetsmarknadsutskottet så det är bland annat dessa frågor som vi kommer att hantera i. Vi kommer också att ha mycket fokus på arbetsmiljöfrågor. Vi kan inte acceptera att människor skadas svårt eller dör i arbetsplatsolyckor, så mycket resurser måste läggas på att stärka arbetsmiljöverket. Oseriösa företag inom exempelvis byggbranschen ska motverkas. I dag sätts ekonomi före arbetsmiljön i upphandlingar. Det måste det bli ett slut på.

Lilian Haraldsson

NYTT OM NAMN

Linda Janbaz är nyanställd som administratör på Byggnadsregionkontor i Örebro. Hon ska främst arbeta med att registrera DMY och TBM-mätningar, arbetsplatsanmälningar, avtalsregistreringar och tidlön. Hon ska också registrera alla underentreprenörer och alla arbetsplatser som avslutas.

Så småningom blir hon även IT-ansvarig.

Linda tycker att det bästa med jobbet är kontakten med medlemmarna.

– Dessutom är det skönt att slippa jobba helger, säger Linda som tidigare arbetat inom Handeln. Där det varit mycket oregelbundna tider och mycket helgjobb.

Thomas Andersson, som är LO-distriktets i Örebro-Värmlands ordförande, har nyligen börjat som ombudsman med placering på Byggnads i Karlstad. Han får ansvar för TBM- och DMY-mätning och blir även kursansvarig.

Thomas är snickare till yrket och har under många år arbetat med fackliga frågor inom Byggnads, både på sin arbetsplats och i gamla avdelningsstyrelsen samt i regionstyrelsen.

– Det känns jättebra att börja arbeta på heltid med det som jag brinner för. Det blir en ny utmaning. Tidigare som facklig förtroendevald har jag fått hjälp av ombudsmännen när det gäller förhandlingar. Nu är det jag som ska vara stöd för de förtroendevalda.

Thomas inleder i höst sin sin ombudsmanna utbildning.

Tobias Vikberg är sedan den 1 juni i år anställd som ombudsman med ansvar för teknikinstitutionsavtalet.

Han är placerad på Byggnads i Karlstad men ska arbeta inom hela regionen. Tjänsten är en provanställning till den 1 december.

Tidigare var han anställd som uppsökare och träffade främst rörmontörer, isolerare och kylmontörer.

Tobias är rörmontör sedan 14 år tillbaka. Så småningom ska han gå en ombudsmanna-utbildning.

– Jag tycker att det bästa med jobbet är att kunna hjälpa medlemmarna som har problem och frågor. Jag har redan kunnat hjälpa till så det känns jättebra.

– Det är bara att ringa så ska jag försöka hjälpa till.

Mattias Andersson har sedan februari arbetat med granskning av lösen och företagshälsovård på Byggnads. När ombudsmanna-tjänsten utlystes så sökte han och fick en provanställning från den 1 juni, med placering i Örebro.

Mattias är utbildad murare och har de sista åtta åren arbetat som plattsättare.

– Nu ska jag arbeta främst med TBM-mätning samt DMY-mätning. Mätning mot TBM är en ny värld för mig men det ska bli kul att lära sig något nytt. Under hösten kommer jag att påbörja ombudsmannautbildningen.

– Det bästa är att få hjälpa våra medlemmar. Jag har redan känt att jag har kunnat göra skillnad.

Löneligan, kvartal 3 2014

Örebro län

TBM	194:24
VVS	221:23
Golv	203:64
Platt	210:12
Ställning	183:67

Värmlands län

TBM	191:94
VVS	212:86
Industrirör	192:25
Golv	219:76
Platt	225:43
Ställning	186:27

Se upp med extremhögern – nu fortsätter kampen

Ja, så har vi lyckats få en ny regering som redan gett oss bra besked för våra arbetslösa kamrater genom att vilja höja taket i a-kassan.

Men det största problemet återstår, tyvärr. Hur ska vi få alla att förstå vilket elände Sverigedemokraterna kommer att ställa till? SD har tidigare röstat med Moderaterna mot oss arbetare. För några dagar sedan kom ett klart besked från SD att man inte tänker släppa i genom Socialdemokraternas budget om man inte såg till att ekonomin – som Moderaterna misskött – var återställd till 2018. Detta naturligtvis för att Socialdemokraterna vill förbättra för arbetslösa, sjuka och pensionärer, samt bland annat lägga mer pengar på den offentliga sektorn. Detta är inget som de arbetarfientliga Sverigedemokraterna vill ställa upp på.

Alltså, kampen går vidare och vi byggnadsarbetare är en viktig del i detta. Vi får aldrig slå oss till ro och tro att allt löser sig utan kamp.

Vårt fackliga arbete måste också gå vidare, och där kommer också SD in i bilden: Ni kan utgå ifrån att deras enda intresse är egen vinning.

Jag har sagt det förut: Deras intresse handlar enbart om arbetskraftsinvandring, att ta hit folk som "tar era jobb" och sedan skicka tillbaka dem där de kom ifrån när jobbet är färdigt.

Detta är Sverigedemokraternas, Moderaternas och flera andra partiers sätt att försöka sänka era löner genom att ha arbetskraftsinvandring till sämre löner än vad vi har i våra avtal.

Och du som kanske tror att invandrare tar ditt jobb: Fundera ett tag på hur många invandrare som finns på din arbetsplats. Fundera också på att 700 000 invandrare går till jobbet varje dag. Fundera också på vad som händer om dessa blir hemskickade, som Sverigedemokraterna tycker. Vad händer i sjukvården, vad händer om du vill gå på krogen, vad händer i äldreomsorgen?

Ja, vi har en del att fundera på och vi har många frågor att diskutera på våra möten framöver.

Byggare Bob

Kollektivavtalet - din trygghet!

FACKETS FÖRDELAR. Du som jobbar på ett företag med kollektivavtal kan känna dig trygg.

Kollektivavtalet är en överenskommelse mellan Byggnads och din arbetsgivare, och nästan allt som rör din anställning regleras i kollektivavtalet. Att din arbetsgivare skrivit på

kollektivavtalet är en garanti att du får rätt lön, semesterersättning, övertidsersättning, sjuklön, försäkringsskydd, avtalspension med mera.

Om det finns kollektivavtal på din arbetsplats behöver inte du förhandla om detta, allt finns redan reglerat i kollektivavtalet.

BYGGNADS ÄLSKAR HOCKEY!

I samarbete med Färjestad BK bjuder nu Byggnads sina medlemmar på en

Gratis hockeykväll.

Ta gärna med resten av familjen (100:-/person)

FÄRJESTAD BK - HV 71

Torsdag 11 december kl 19:00 i Löfbergs Arena
Anmälan görs på 010-601 10 11 eller via mail till
orebro-varmland@byggnads.se

(sista anmälningsdag 1/12)

Biljetterna hämtas - mot kontant betalning - på plats vid arenan mellan 17:00-18:45 vid ingång på långsidan mot Färjestadstravet.

Vid frågor kontakta Håkan Karlsson 076-104 06 20

Folksam finns på plats och informerar om vår nya sjuk och efterlevandeförsäkring. Representanter från Byggnads finns också på plats.

Folksam BYGGNADS

Borta från jobbet?
Hitta dina glömda pengar på lo.se!
Facket försäkrar

Företagshälsovård för dig över 50

Glöm inte att du har rätt till företags-hälsovård varje år när du fyllt 50 år. Men du måste själv säga till arbetsgivaren.

För mer information – kontakta Byggnads i Karlstad eller Örebro.

 BYGGNADS

Byggnads Nu!

010-601 10 00

byggnadsnu@byggnads.se

Arbetsmiljö, kollektivavtal, lön eller andra fackliga frågor? Kontakta oss!
Alla vardagar 07.00–17.00

Vita jobb-modell intressant även i Örebro och Karlstad

Vita jobb-modellen kommer att införas i Stockholm och i Malmö kommun. Det innebär att Byggnads i respektive regioner, nu ökar sitt samarbete med kommunerna för att stoppa lönedumpning och svartjobb i kommunala upphandlingar. Även i Byggnads region Örebro- Värmland påbörjas nu diskussioner om Vita-jobbmodellen.

Vita jobb är en modell som ställer sociala krav vid upphandlingar. Facket ska kontrollera att företagen tillämpar avtalsenliga villkor, bara anlitar underleverantörer med avtalsenliga villkor och inte använder svart arbetskraft.

Diskussionen om Vita-jobbmodellen sprider sig nu över landet.

Så här säger Kenneth Svärd,

ordförande i Byggnads region Örebro-Värmland:

– Vita jobb-modellen är mycket intressant, speciellt med tanke på att de oseriösa underentreprenörerna försvinner och man kan stoppa lönedumpning och svartjobb.

– Vi planerar att ta upp frågan om Vita jobb med kommunerna i vår region, främst Örebro och Karlstad.

– Vita jobb-modellen i Stockholm ska vara på plats inom de 100 dagar, säger Roger Mogert (S), borgarråd i Stockholm, till tidningen Arbetet.

Om tidtabellen håller ska Vita jobb-modellen testas vid några upphandlingar i slutet av året för att sedan användas fullt ut nästa år i Stockholmsregionen.

Vita jobb-modellen är anpassad till EU-lagstiftningen

och testades av Socialdemokraterna i Stockholms stads-hus 2006. Den avskaffades när de borgerliga tog över efter valet samma år.

Innan dess hade Vita jobb testkörts vid några upphandlingar – den största när Stockholm handlade upp städningen hos allmännyttiga Svenska Bostäder. Ingen upphandling överklagades.

Roger Mogert var borgarråd i Stockholm 2006. Han berättar att de oseriösa anbudet försvann så fort som Vita jobb-modellen infördes.

Även i Malmö pågår nu förhandlingar för fullt. På en punkt går Malmö längre. Enligt förslaget ska Malmö kommun kräva att de som vinner upphandlingar låter vinsterna stanna i Sverige.

arbetet.se

Lilian Haraldsson

Man kan stoppa lönedumpning och svartjobb.

FAKTA

Juridiskt hållbart

- Modellen är anpassad till EU-lagstiftningen och utarbetades av Stockholms stadsjurister, tillsammans med sex fackförbund, bland annat Byggnads. Den har dock inte använts under alliansens styre i Stockholm, men nu dammas modellen av och tas i bruk.
- Modellen innebär att fackets ombudsmän och förtroendevalda ges möjlighet att berätta för ansvariga inom kommunen när de upptäcker oegentligheter. I Malmö har modellen varit i bruk sedan ett halvår och beräknas vara i bruk, fullt ut, i oktober, enligt tidningen Arbetet.

Tobias är svensk mästare i sportpistol

SPORT. Byggnads Örebro-Värmland har en svensk mästare bland ombudsmännen!

Tobias Vikberg tävlar i pistolskytte. I året vann han SM i sportpistol.

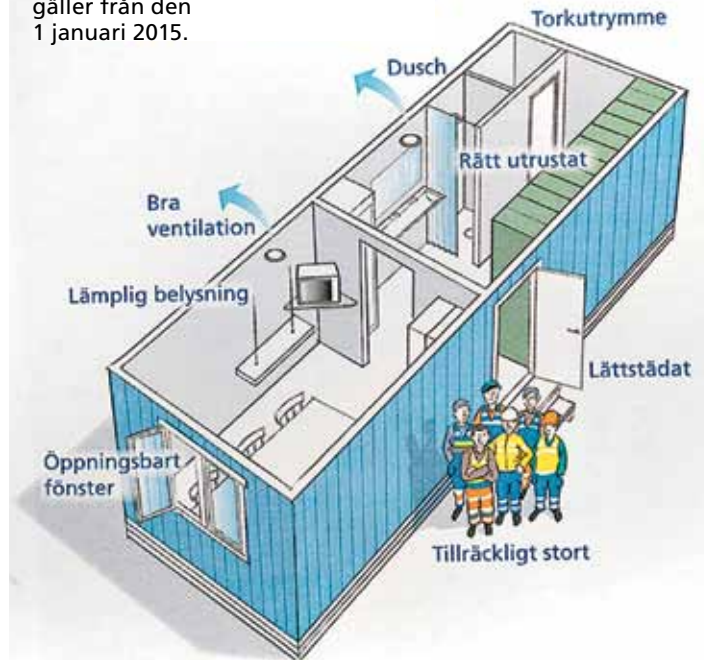
Fler utmärkelser kommer säkert. För Tobias är en mycket duktig pistolskytt.

På bilden ses han högst upp på prispallen med sin guldmedalj.

Nuvarande personalutrymmen uppfyller kraven om högst sex personer använder boden.

Följande krav på personalutrymmet gäller från den 1 januari 2015.

Nya regler för byggbodarna

För fyra år sedan tecknade Byggnads, Seco och Sveriges Byggindustrier ett avtal gällande nya regler för personalutrymmen vid tillfälliga arbetsplatser. Samtidigt tecknade man övergångsbestämmelser för att byggföretagen skulle hinna förändra byggbodarna så att de uppfyller dagens krav. Från den 1 januari 2015 börjar de nya reglerna gälla.

Så här ser reglerna ut i kortet:

Personalutrymmen ska vara anpassade till arbetets natur och varaktighet, antalet nyttjande personer och könsfördelning.

Det finns särskilda bestämmelser för tillfälliga arbetsplatser som till exempel byggarbetsplatser.

Arbetsmiljölagen och Arbetsmiljöverkets föreskrifter samt kollektivavtal reglerar vilka krav som ställs på personalutrymmen.

Allmänt gäller att ett personalutrymme ska fylla den funktion för vilken det är avsett. Detta innebär bland annat följande krav på personalutrymmet:

- Torkutrymme
- Dusch
- Rätt utrustat
- Bra ventilation
- Lämplig belysning
- Lättstädad
- Öppningsbart fönster
- Tillräckligt stort

Måltider ska kunna intas i ett särskilt matrum eller matutrymme. Detta ska ha sittplatser med ryggstöd vid ett matbord med god plats för alla som äter samtidigt.

Det ska finnas tillgång till toalett med tvättplats. Om möjligt bör det finnas skilda toaletter för män och kvinnor, men detta är inget krav.

På varje arbetsställe ska det finnas eller lätt kunna ordnas utrymme för tillfällig vila vid plötsliga sjukdomstillstånd.

Omklädningsrum ska vara skilda för män och kvinnor om de används samtidigt. Om det endast finns en arbetstagarare av det ena könet kan detta ordnas på annat sätt

Nuvarande personalbodar uppfyller vanligen utrymmeskraven om högst sex personer använder boden

Personalutrymmen ska hållas rena och snygga. Normalt ska de städas varje dag och alla ytor rengöras grundligt varje vecka.

Rent dricksvatten ska finnas. Helst bör anslutning till vattenledning ordnas.

Tvättning ska kunna ske vid tvättplats och med varmt vatten. Om det går att ordna anslutning till vatten och avlopp så ska det också finnas dusch.

Var och en ska ha ett eget låsbart skåp för sina gångkläder och ett separat skåp eller fack för sina arbetskläder.

Skåpen ska vara tillräckligt rymliga och vara uppvärmda eller finnas i ett varmt utrymme.

Det ska även finnas torkmöjligheter för skor och arbetskläder med tillräcklig kapacitet i förhållande till antalet personer.

Ny försäkring ger ekonomiskt skydd

Byggnads har tillsammans med Folksam tagit fram en förmånlig sjuk- och efterlevandeförsäkring till medlemspris. Den ges automatiskt till dig som medlem i Byggnads. Om du inte vill ha den måste du tacka nej genom att skicka in en svarskupong som kommer från Byggnads tillsammans med försäkringsbrevet i brevlådan.

Men om du som medlem ångrar dig och senare vill ha försäkringen krävs en hälsoprövning. Det behövs inte för dem som är med från början.

Katarina Sandgren, försäkringshandläggare på Byggnads Örebro-Värmland berättar att den senaste kongressen beslutade om att Byggnads medlemmar skulle erbjudas en tilläggsförsäkring.

Hon menar att det är en mycket förmånlig försäkring som erbjuds medlemmarna.

Alla kan bli sjuka och sam-

”Om du inte vill ha Byggnads sjuk- och efterlevandeförsäkring, måste du tacka nej, annars får du den automatiskt”, säger Katarina Sandgren, Byggnads Örebro-Värmland.

hällets skyddsnet är inte fullständigt. Det medför ofta stora ekonomiska påfrestningar när någon blir långvarigt sjuk.

– Tack vare Byggnads sjuk- och efterlevandeförsäkring kan våra medlemmar som drabbas få en bra ersättning i kombination med AFA:s inkomstförlust- och AGS-ersättning som ingår i kollektivavtalet, säger Katarina.

Under hösten skickar Byggnads ut brev till alla sina medlemmar. Man har tid på sig till den 23 november att tacka nej

om man inte vill ha försäkringen, som kostar 66 kronor i månaden.

– Den ger ekonomisk ersättning vid allvarliga diagnoser, arbetsoförmåga och vid dödsfall, berättar Katarina.

Vid allvarliga sjukdomar betalas en engångsersättning ut på 50 000 kronor och vid dödsfall 150 000 kronor till efterlevande.

Vid arbetsoförmåga för en heltidsarbetande, betalas 1 500 kronor ut i månaden efter en karenperiod på 180 dagar.

Katarina konstaterar också att medlemmarna kan medförsäkra sina partners både vad gäller sjuk- och efterlevandeförsäkringen och fritidsförsäkringen.

Katarina betonar att det viktigt att tacka nej om man mot förmodan inte vill ha den nya försäkringen. Annars får man den automatiskt.

Lilian Haraldsson

FAKTA

Sjuk- och efterlevandeförsäkring

- Som medlem ansluts du automatiskt till Byggnads sjuk- och efterlevandeförsäkring från den 1 januari 2015 och slipper svara på frågor om din hälsa. Om du tackar nej och sedan ångrar dig måste du genomgå en hälsoprövning.

- Försäkringen kostar 66 kronor i månaden och tas ut i medlemsavgiften.

- Försäkringen ger:

- ✓ ersättning vid arbetsoförmåga efter 90:e sjukdagen, 1 500 kronor i månaden

- ✓ dödsfallsbelopp till efterlevande, 150 000 kronor

- ✓ ersättning vid vissa diagnoser, 50 000 kronor

- Dessa sjukdomar ingår i försäkringen:

Vissa cancersjukdomar, diabetes 1 och 2, alzheimers sjukdom, ALS, parkinsons sjukdom, MS, neurologiska sjukdomar, förlamning, blindhet, dövhet, akut hjärtinfarkt, hjärtstillestånd, stroke, aortabrock, leversvikt, njursvikt och amputation (ovanför armbåge eller knä)

- Vill du veta mer, kontakta Folksam 0771-950 950 eller www.folksam.se/byggnads

Örebro-Värmlands utbildningar 2014

Passa på och anmäla dig till en utbildning i Byggnads Örebro-Värmlands regi. Det finns mycket att välja på, både för medlemmar och förtroendevalda. Du förlorar ingenting på att gå en kurs. Investera lite tid i dig själv! Se även studierutan i tidigare nummer av medlemstidningen!

Påfarten – en facklig introduktionsdag

Varför är du medlem i facket? Eller varför är du inte medlem i facket? Bland annat det pratar vi om under en dag som innehåller information om vad facket gör och varför det är viktigt att vara medlem. Den riktar sig alltså både till dig som är medlem i Byggnads och till dig som ännu inte bestämt dig för att bli medlem. Ersättning för förlorad arbetsförtjänst lämnas i form av ett skattefritt stipendium.

På rätt väg

En utbildning alla fackliga förtroendevalda ska gå. Går huvudsakligen ut på att lära sig var man hittar svaren på medlemmarnas frågor i avtalen och de olika lagarna vi arbetar med. Utbildningen tar också upp vilka skyldigheter och rättigheter det fackliga uppdraget innebär.

Aktivt inflytande 1 & 2

Steg 2 i förtroendemannautbildningen. Fördjupning av innehållet

i På rätt väg. Steg 2 är belagt på internat.

Lagbasutbildning

Hör av er snarast om ni är intresserade av att gå en lagbasutbildning, planering pågår!

10–12 november, Örebro

Om intresse finns för någon av utbildningarna, hör av dig med en anmälan eller frågor!

Jenny Svensson
Studieansvarig ombudsman
010-601 12 12
073-994 01 89
jenny.svensson@byggnads.se

Gå även in på abf.se och fackliga studier för att se om du vill gå någon av deras kurser!

ANSLAGSTAVLAN

Missa inte

... möjligheten att betala medlemsavgiften via autogiro.
Kontakta Byggnads region Örebro-Värmland!

Kontakta Byggnads omgående ...

- Om inte lönen kommit in på kontot i tid – prata med arbetsgivaren. Fråga vad som är fel. Är ni inte överens om lönen? Har inte arbetsgivaren några pengar?
- Byggnads måste få iväg kravbrev snabbt – helst inom en vecka!
Det finns inte tid att vara snäll.

Snabbare a-kassa

Då det är långa handläggningstider på a-kassan så kan det vara bra att aktivera internet-kassan eller ladda ner appen till a-kassan. Detta gör att handläggningstiderna kan kortas, vilket innebär snabbare utbetalningar.

Så når du a-kassan

- A-kassan har telefontid mellan kl 9 och 11.
- Telefonnummer till a-kassan är 010-601 18 00

Viktigt!

Glöm inte att anmäla till regionen vid förändringar i sjukskrivning, studier och sjukersättning eller arbetslöshet inom två månader.

Glöm inte ...

... att du som medlem är försäkrad på din fritid. Har du skadat dig på fritiden som inneburit läkarvård eller tandvård – ta då kontakt med regionen.

BYGGNADS

Örebro-Värmland

Regionkontor:

Posthornsgatan 8, 656 32 Karlstad
Tel: 010-601 10 11
Fax: 054-83 47 42

Öppettider expeditionerna Karlstad:

Kontorets öppettider:
Måndag–fredag 7.30–16
Lunchstängt:
Måndag–fredag 12–12.45
Telefontider:
Måndag–fredag 8–15

Örebro:

Riagatan 51, 702 26 Örebro
Tel: 010-601 10 11
Fax: 054-83 47 42
Kontorets öppettider:
Måndag–fredag 7.30–16
Lunchstängt:
Måndag–fredag 12–12.45
Telefontider:
Måndag–fredag 8–15

Vi i Örebro-Värmland:

Kenneth Svärd
ombudsman, ordförande, DMY, RSO
010-601 12 15 / 070-190 61 24
kenneth.svard@byggnads.se

Tomas Pettersson
ombudsman, kassör, teknikinstallationsavtalet, mätning, rör, ersättare RSO
010-6011216 / 076-8 430 430
tomas.pettersson@byggnads.se

Tony Kyrk

ombudsman, avtalsansvarig, RSO
010-601 12 07 / 070-660 35 10
tony.kyrk@byggnads.se

Odd Maalsnes

ombudsman, TBM, lärlingar, RSO
010-601 12 08 / 070-670 43 35
odd.maalsnes@byggnads.se

Tomas Nilsson,

ombudsman, MB, RSO, utländsk arb.
010-601 12 10 / 070-350 70 76
tomas.nilsson@byggnads.se

Monica Merking

administratör, DMY, TBM, mätning
010-601 12 09
monica.merking@byggnads.se

Thomas Andersson

ombudsman, mätning TBM, DMY och kurshandledare
010-601 12 17 / 070-624 81 33
thomas.andersson@byggnads.se

Mattias Andersson

ombudsman, mätning TBM, och DMY
010-601 12 54 / 076-105 03 90
mattias.andersson@byggnads.se

Tobias Vikberg

ombudsman, teknikinstallationsavtalet
010-601 12 13 / 070-254 98 93
tobias.vikberg@byggnads.se

Carina Engberg

administratör, medlemsredovisning, lärlingar, VVS
010-601 12 18
carina.engberg@byggnads.se

Katarina Sandgren

administratör, försäkringar, medlemsredovisning
010-601 12 11
katarina.sandgren@byggnads.se

Mikael Johansson

ombudsman, arbetsmiljöansvarig, TBM, plåt, RSO
010-601 12 14 / 070-515 84 40
mikael.johansson@byggnads.se

Frederik Johannesson

ombudsman, TBM/TBMA, RSO
010-601 12 03 / 070-240 23 32
frederik.johannesson@byggnads.se

Jenny Svensson

ombudsman, studieansvarig, teknikinstallationsavtalet, lärlingar, ersättare RSO
010-601 12 12
jenny.svensson@byggnads.se

Birgitta Jonsén

administratör, mätning
010-601 12 01
birgitta.jonsen@byggnads.se

Helena Dahlén

administratör, medlemsredovisning, uppdragsredovisning, utbildning, bokföring löner
010-601 12 50
helena.dahlen@byggnads.se

Anders Johansson

ombudsman, mätning DMY, TBM, studier
010-601 12 05
anders.johansson2@byggnads.se

Linda Janbaz

administratör, mätning, registrering FFM, SO, MB
010-601 12 04
linda.janbaz@byggnads.se

Medlemstidning för Byggnads Örebro-Värmland

Byggnads Örebro-Värmland**Postadress:** Posthornsgatan 8, 656 32 Karlstad**Telefon:** 010-601 10 11**FRÅGAN**

Känner du till de nya reglerna för byggbodar?

Per-Åke Fridell, murare, Hagfors:

– Ja, det gör jag. Det är ett jättebra beslut att det ska vara ordning och reda och gott om plats i bodarna.

Joakim Johansson, snickare, Munkfors:

– Ja, jag har hört talas om det. Det är bra om det blir bättre plats och att det finns regler för städning och hygienutrymmen.

Patrik Wikström, snickare, Uddeholm:

– Ja. Jag har hört det av arbetskompisarna. Byggboden är ju en del av vår arbetsplats, så det är viktigt att det fungerar bra.

Ny satsning för fler medlemmar

FACKKAMPANJ. Byggnads gör nu en ny, offensiv satsning för att värva de som endast är medlemmar i Byggnads a-kassa. Cirka 25 000 medlemmar kommer nu att bli personligen uppringda för att värvas till förbundet.

Byggnads har i dagsläget 102 014 medlemmar, men medlemsantalet sjunker ständigt. Byggnads förbundsstyrelse har beslutat att göra en ny, offensiv satsning för att värva fler medlemmar till förbundet.

Byggnads ska nu ta personlig kontakt med dem och målet är att alla ska ringas upp.

– Vi ska erbjuda dem ett medlemskap och berätta vad det finns för fördelar att vara med i Byggnads och vad vi gör

som fackförening, säger Patrik Östberg, förbundssekreterare på Byggnads.

Byggnads har hämtat inspiration från andra fackförbund som IF Metall, Transport och Kommunal som gjort liknande satsningar.

Telefonsatsningen är en av många åtgärder som Byggnads gör för att värva medlemmar. Andra åtgärder är välkomstpaket för nya medlemmar, ökar insatser på byggymnasierna och insatserna för att få fler kvinnliga medlemmar.

Hittills i år, till och med september, har Byggnads tappat 379 medlemmar. Tappet är lägre jämfört med 2013 då minskningen till och med september var 809 personer.

Framtiden börjar i Kristinehamn!

MEDLEMSMÖTEN. Du vet väl att det är du som är medlem i Byggnads som bestämmer färdriktningen!

Vi har ett kommande regionfullmäktige den 27 november på Folkets hus i Kristinehamn, kl 16.30.

Där väljs representanter till avtalsrådet och fyllnadsväl till regionstyrelsen. Därför är det viktigt att medlemmarna medverkar på era kretsmöten som ligger i november.

Regionfullmäktige är ett öppet möte, även om det bara är fullmäktigeledamöterna som har rösträtt.

Så välkomna om ni är intresserade!

✓ Boka in ditt möte!

ÖREBRO-VÄRMLAND	Tid	Plats
Askersund	fredag 21 november, kl 19	Hotell Norra Vättern, relaxen
Frövi	torsdag 27 november, kl 18.30	Christinas Gästgifveri
Hagfors	onsdag 5 november, kl 18	Café Uvån
Hallsberg	torsdag 13 november, kl 18	Tomta
Hällefors	torsdag 20 november, kl 18	Hällefors herrgård
Karlstad	torsdag 13 november, kl 18	Kronoparken
Kristinehamn	tisdag 18 november, kl 17	SAP-lokalen
Kumla	fredag 21 november, kl 18	Relaxen, Kumla badhus
Lindesberg	onsdag 19 november, kl 19	Bowling Lindesbergs arena och mat. Anmälan krävs.
Örebro	tisdag 11 november, kl 18	Byggfackens hus